

ליל ה 11 לאוקטובר - הפגזת מאגרי הדלק בטרטוס

"... כאן אנו עוברים לשלב השלישי של הלחימה. בשלב זה, האויב התחיל להילחם מפתח נמליו. סטי"ל אחד היה בפתח הנמל, שני מול החוף – יורה טילים ושב לנמל האם. אם לא הספיק לשוב, היה מתחבא מאחורי אוניית סוחר. בשלב זה כמו בכל השלבים הבאים מתווסף ללחימה בים חיפוי רציני של אש מן החוף. ... זו הייתה הטרדה שביקשנו אותה 'באופן מכוון'. גרמנו לכך שהם נאלצו להחזיק שם מערך רציני ביותר של חי"ר ושריון. 'ביקרנו' שם כמעט כל לילה". (אלוף בנימין תלם, - מח"י, 31 באוקטובר 1973)

המבצע נערך בלילה שבין ה- 11 ל- 12 לאוקטובר (היום השישי למלחמה) והיווה המשך פעילות נגד מטרת אסטרטגיות בחוף הסורי. היעד היה נמל טרטוס וחוות מכלי הדלק הסמוכה לו.

המשימה

כוח של 4 סטי"לים בפיקוד מש"ט 3 על סיפון אח"י חץ:

- יפגע במטרות חיוניות לאויב. על ידי הפגזת נמל טרטוס וחוות המכלים הנמצאת צפונית לו.
- ישמיד כלי - שייט של האויב.

הרכב הכוח

בפיקוד מפל"ג (על אח"י חץ)

אח"י חץ (סער 2)

אח"י געש (סער 3)

בפיקוד מפל"ג (על אח"י סופה)

אח"י סופה (סער 3)

אח"י קשת (סער 4)

לוח זמנים ואירועים

19:10 - יציאת הכוח מחיפה.

23:30 - הכוח נע מערבית לטריפולי, ללא אירועים מיוחדים.

מנקודה זו התקדם זוג הספינות הראשון, במהירות מקסימלית, ואילו הזוג השני נע לנקודה מערבית לנמל טרטוס. תוך סגירת הטווח לנמל טרטוס, זוהו ספינות אויב בתוך הנמל וכאשר הכוח היה בטווח של 12 אלף יארד מהנמל, יצאו מתוכו ספינות האויב שלא העזו להתרחק מפתח בסיסן וניצלו אניות סוחר שעגנו בפתח הנמל לצורכי מסתור.

23:50 - האויב ירה 2 טילים לעבר הזוג המערבי ו-2 טילים לעבר הזוג הדרום-מערבי. טיל אחד נפל לים והאחרים חלפו מעל ספינות חיל הים הישראלי.

מספר סאיל גדעון רז, מפקד הכוח הצפוני: "...משימתנו הייתה להפגין את חוות מיכלי הדלק הצפונית לנמל טרטוס... כשהתקרבו לנמל זיהינו ספינות טילים סוריות סמוך לפתח. קרוב לחצות, נורו עלינו שני מטחים של שני טילי 'סטיקס' כל אחד. הראשון נראה נופל לים סמוך לספינה שירתה אותו, שאר הטילים חלפו אותנו מבלי לפגוע. שתי הספינות הסוריות שיגרו את הטילים מתוך מסתור אוניות הסוחר שעגנו בסמוך לפתח הנמל".

23:56 - 00:04 - הכוח ביצע ירי טילים ותותחים על המטרות מיד לאחר ירי הטילים, ניסה האויב להימלט בין אניות הסוחר חזרה לנמל טרטוס, אולם הוא אוכן במהירות בין האניות שבפתח הנמל וזוהה כשני סטיילים. הזוג הדרומי של כוחותינו ירה טילים לעבר האויב. הזוג הצפוני איכן את ספינת האויב שנעה לעבר פתח הנמל ופגע בה בטילים בהגיעה אל פתח הנמל. לחימת הזוג הדרומי -

רס"ן אריה שפר מפקד אח"י געש: "...התמונה התבהרה ונראתה מטרה אחת שירדה דרומה מהאזור בו עגנו אוניות הסוחר...".
רס"ן משה אורון, מפקד אח"י חץ: "...גם אנחנו זיהינו את המטרה. את הטיל הראשון ירינו בטווח קצר מאוד. לא הספקנו לחשוב הרבה ומהגשר צעקו לנו שהמטרה נפגעה".
לאחר ה'חץ' שיגרה גם 'געש' אל עבר הסטייל טיל 'גבריאלי'.
הטיל פגע והמטרה נעלמה ממסך המכ"מ.

לחימת הזוג הצפוני –

סאיל גדעון רז: "...ב'סופה' הבחנו בספינת טילים סורית נוספת... מהירותו של כלי השייט הייתה בערך 20 קשר. כעבור זמן קצר הוא הסתובב והחל לחזור. בעת הסיבוב התחלנו לשגר לעברו טילים. הבחנו בפגיעה ברורה והמטרה נעלמה". מאח"י קשת הבחינו במטרה נוספת. זו הועסקה בטיילים, נפגעה ונדלקה. הייתה זו כנראה אוניית סוחר ששימשה כמחסה. דקות ספורות לאחר חצות חוסל הכוח הסורי שקידם את פני ספינות חיל הים. עתה התפנו ספינות חיל הים הישראלי לביצוע משימתם השנייה – הפגזת מטרות בחוף.

00:04 - תחילת ירי תותחים על נמל טרטוס על ידי אח"י חץ ואח"י געש.

רס"ן אריה שפר, מפקד אח"י געש: "...ראינו את הפגזים נופלים ביעדים שנקבעו. ראינו הבהקים ונפילות על החוף". רס"ן משה אורון, מפקד אח"י חץ: "...ירינו כמה עשרות פגזים למטרות בחוף. בזמן ביצוע הירי החל לעברנו ירי מהחוף. דיווחתי למפקד הכוח שאנו מטווחים כל הזמן על ידי תותחי החוף, בעיקר 130 מ"מ. בגמר, ניתקנו מגע ופנינו מערבה. בשלב מסוים הירי לעברנו פסק".

00:15 - תחילת ירי תותחים על חוות המכלים על ידי אח"י סופה ואח"י קשת. ירי אויב בתותחי 130 מ"מ מבוקרי מכ"מ לעבר כוחותינו: האש על "סופה" ו-"קשת" יעילה מאד (עם זאת ללא פגיעות).

תוצאות

- חוות מכלי הדלק הובערה .
- אניית סוחר הנושאת דגל סובייטי שעגנה בפתח הנמל – טובעה.
- שתי ספינות טילים של האויב נפגעו.

משמעות מערכתית של קרב זה

הצי הסורי נמנע מיציאה לים כשהוא מסתפק בגיחות קצרות מפתחי הנמלים. עיקר נטל ההגנה על החוף הסורי הוטל משלב זה על סוללות תותחי החופים חופש הפעולה והיוזמה לפעילות נגד החוף הסורי עבר לידי חיל הים. טיבוע אניית סוחר נושאת דגל סובייטי השפיע בהמשך על התספוקת לסוריה בדרך הים.

תא'ל (מיל') רמי לונץ, [מי שהיה ראש מחלקת מודיעין במלחמה]:
"...במהלך הפעולות בחוף הסורי נפגעו אוניות סוחר שעגנו בפתחי הנמלים... לפעולות אלו הייתה השפעה על זרימת האספקה הצבאית לסוריה. אספקה מברית המועצות הועברה לאחר מכן, באוניות סוחר מלוות על ידי משחתות רוסיות עד צפון קפריסין ומשם זינקו אוניות הסוחר עם אור ראשון לנמל לטקיה (כוחותינו פעלו בלילות בלבד). פעילות זו האטה את זרימת אספקת האמל"ח לסוריה במשך המלחמה".

מפקדי כוחות וכלי השייט (הדרגות נכונות למועד הביצוע)

מפקד השייטת – אל"מ ברקאי
מפקד פלגה – סא'ל מיכה לצרוס
מפקד אח"י חץ – רס"ן אורון משה
מפקד אח"י געש – רס"ן שפר אריה
מפקד פלגה – סא'ל רז גדעון
מפקד אח"י סופה – רס"ן שמיר יצחק
מפקד אח"י קשת – רס"ן הרפזי דוד